

**T.C. HAZINE VE
MALİYE BAKANLIĞI**

AYLIK BÜTÇE GERÇEKLEŞME RAPORU

Aralık, 2023

Aralık 2023 Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri

2023 yılı Aralık ayında merkezi yönetim bütçe giderleri 1 trilyon 392,5 milyar TL, bütçe gelirleri 549,9 milyar TL ve bütçe açığı 842,5 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Ayrıca, faiz dışı bütçe giderleri 1 trilyon 350,1 milyar TL ve faiz dışı açık ise 800,2 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

ARALIK AYI BÜTÇE GERÇEKLEŞMELERİ	(Milyon TL)
Bütçe Giderleri	1.392.477
Faiz Dışı Giderler	1.350.144
Bütçe Gelirleri	549.945
Vergi Gelirleri	440.911
Bütçe Dengesi	-842.532
Faiz Dışı Denge	-800.199

1- Bütçe Dengesi

2023 yılı Aralık ayı bütçe giderleri, bütçe gelirleri, bütçe dengesi ve faiz dışı denge gerçekleşmeleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

	2022			2023			2023/2022
(Milyon TL)	Bütçe*	Aralık	Yüzde	Bütçe**	Aralık	Yüzde	Değişim (%)
Bütçe Giderleri	2.831.472	375.143	13,2	5.589.085	1.392.477	24,9	271,2
Faiz Hariç Giderler	2.501.672	356.897	14,3	4.942.949	1.350.144	27,3	278,3
Faiz Giderleri	329.800	18.246	5,5	646.136	42.332	6,6	132,0
Bütçe Gelirleri	2.553.099	252.931	9,9	4.929.664	549.945	11,2	117,4
Vergi Gelirleri	2.185.950	211.665	9,7	4.270.668	440.911	10,3	108,3
Bütçe Dengesi	-278.374	-122.211	43,9	-659.421	-842.532	127,8	-589,4
Faiz Dışı Denge	51.426	-103.966	-202,2	-13.285	-800.199	6.023,3	-669,7

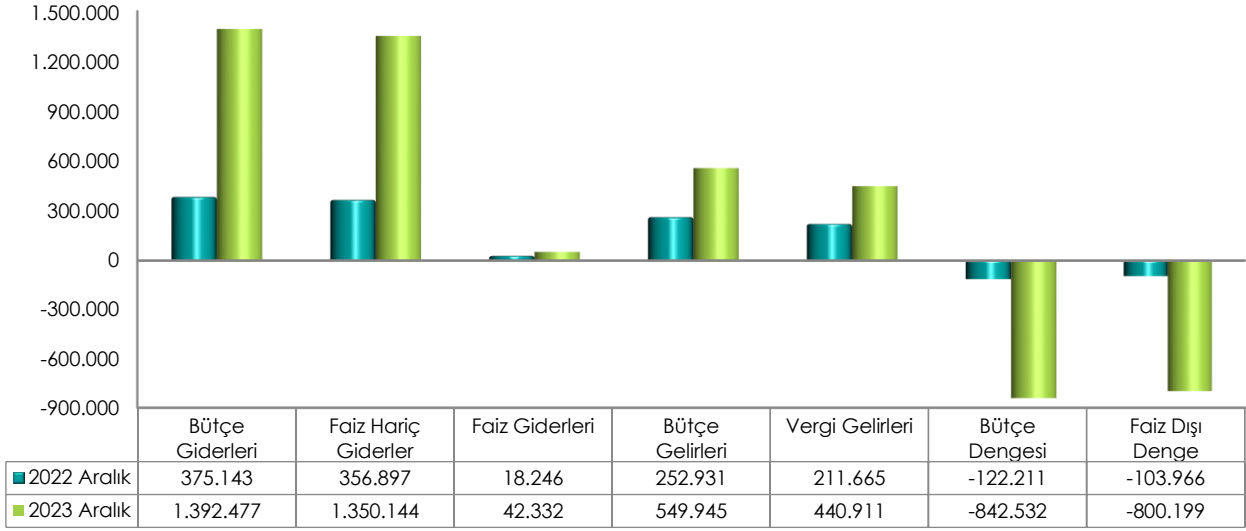
* 7414 sayılı Kanunla eklenen ödenek ve gelir tahminleri dahil.

** 7457 sayılı Kanunla eklenen ödenek ve gelir tahminleri dahil.

Merkezi yönetim bütçesi 2022 yılı Aralık ayında 122 milyar 211 milyon TL açık vermiş iken 2023 yılı Aralık ayında 842 milyar 532 milyon TL açık vermiştir.

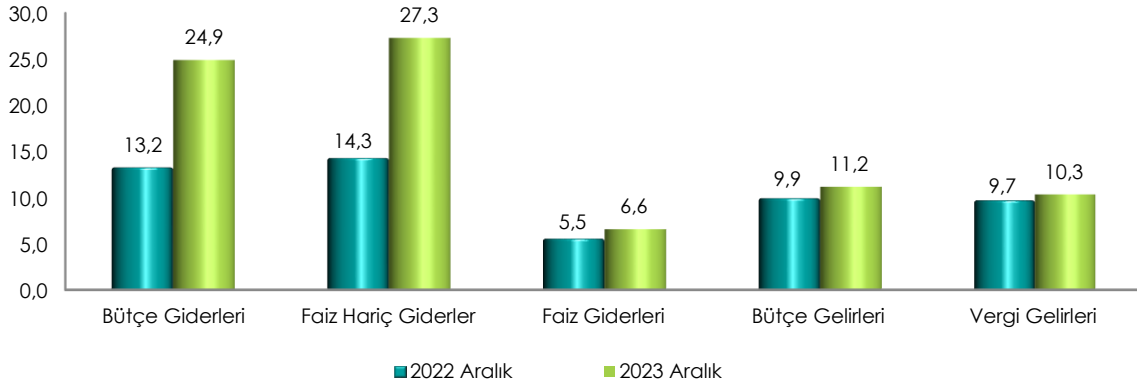
2022 yılı Aralık ayında 103 milyar 966 milyon TL faiz dışı açık verilmiş iken 2023 yılı Aralık ayında 800 milyar 199 milyon TL faiz dışı açık verilmiştir.

Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri (Milyon TL)

Aralık ayı gerçekleştirmelerinin bütçe ödeneklerine göre gerçekleşme oranlarını gösteren grafik ise aşağıda yer almaktadır.

Merkezi Yönetim Bütçesi Gerçekleşme Oranları (%)

2- Bütçe Giderleri

Merkezi yönetim bütçe giderleri Aralık ayı itibarıyla 1 trilyon 392 milyar 477 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Faiz harcamaları 42 milyar 332 milyon TL, faiz hariç harcamalar ise 1 trilyon 350 milyar 144 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

Ekonomik sınıflandırma bazında bütçe gerçekleştirmeleri ise aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

(Milyon TL)	2022			2023			2023/2022
	Bütçe*	Aralık	Yüzde	Bütçe**	Aralık	Yüzde	Değişim (%)
Bütçe Giderleri	2.831.472	375.143	13,2	5.589.085	1.392.477	24,9	271,2
Faiz Hariç Giderler	2.501.672	356.897	14,3	4.942.949	1.350.144	27,3	278,3
Personel Giderleri	613.641	48.163	7,8	952.308	94.001	9,9	95,2
SGK Devlet Primi Giderleri	97.151	8.908	9,2	150.392	15.553	10,3	74,6
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	214.814	52.238	24,3	419.443	80.643	19,2	54,4
Cari Transferler	1.078.291	115.786	10,7	1.940.901	309.592	16,0	167,4
Sermaye Giderleri	206.348	99.442	48,2	383.278	179.886	46,9	80,9
Sermaye Transferleri	23.627	17.024	72,1	521.000	639.400	122,7	3.655,8
Borç Verme	201.623	15.337	7,6	410.410	31.070	7,6	102,6
Faiz Giderleri	329.800	18.246	5,5	646.136	42.332	6,6	132,0
Yedek Ödenekler	66.177			165.216			

* 7414 sayılı Kanunla eklenen ödenekler dahil.

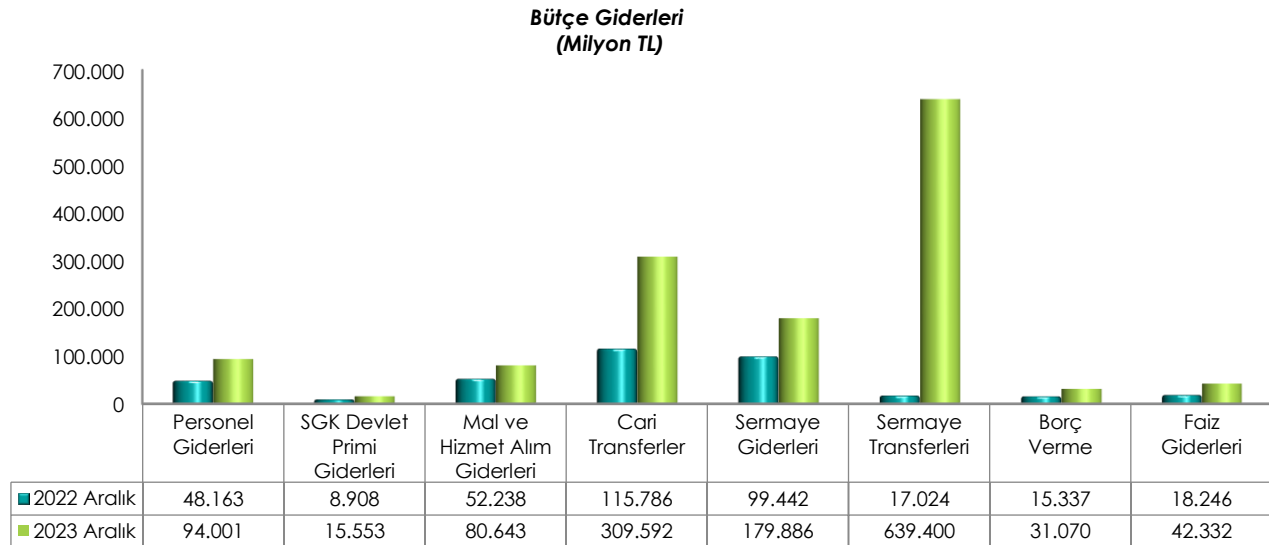
** 7457 sayılı Kanunla eklenen ödenekler dahil.

2023 yılında merkezi yönetim bütçe giderleri için öngörülen 5 trilyon 589 milyar 85 milyon TL ödenekten Aralık ayında 1 trilyon 392 milyar 477 milyon TL gider gerçekleştirilmiştir. Geçen yılın aynı ayında ise 375 milyar 143 milyon TL harcama yapılmıştır.

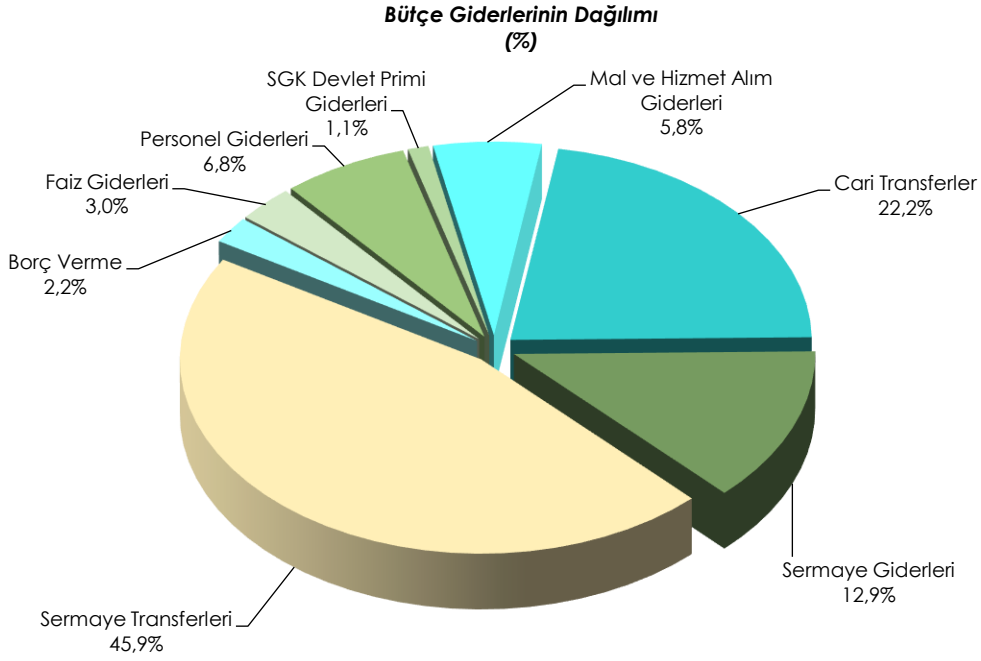
Aralık ayı bütçe giderleri geçen yılın aynı ayına göre yüzde 271,2 oranında artmıştır. Giderlerin bütçe ödeneklerine göre gerçekleşme oranı ise 2022 yılında yüzde 13,2 iken 2023 yılında yüzde 24,9 olmuştur.

Faiz hariç bütçe giderleri geçen yılın aynı ayına göre yüzde 278,3 oranında artarak 1 trilyon 350 milyar 144 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Faiz hariç giderlerin bütçe ödeneklerine göre gerçekleşme oranı ise 2022 yılında yüzde 14,3 iken 2023 yılında yüzde 27,3 olmuştur.

Aralık ayı bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırma bazında bir önceki yıla göre kıyaslamasını gösteren grafik aşağıda yer almaktadır.

2023 yılı Aralık ayı bütçe giderlerinin dağılımına ise aşağıdaki grafikte yer verilmiştir.

3- Bütçe Gelirleri

Merkezi yönetim bütçe gelirleri Aralık ayı itibarıyla 549 milyar 945 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Vergi gelirleri 440 milyar 911 milyon TL, genel bütçe vergi dışı gelirleri ise 92 milyar 12 milyon TL olmuştur.

2023 yılı Aralık ayı bütçe gelir gerçekleştirmeleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

(Milyon TL)	2022			2023			2023/2022
	Bütçe*	Aralık	Yüzde	Bütçe**	Aralık	Yüzde	Değişim (%)
Bütçe Gelirleri	2.553.099	252.931	9,9	4.929.664	549.945	11,2	117,4
Genel Bütçe Gelirleri	2.523.413	245.369	9,7	4.873.427	532.924	10,9	117,2
Vergi Gelirleri	2.185.950	211.665	9,7	4.270.668	440.911	10,3	108,3
Gelir Vergisi	308.454	41.909	13,6	696.394	82.309	11,8	96,4
Kurumlar Vergisi	487.760	8.708	1,8	782.230	19.582	2,5	124,9
Dahilde Alınan Katma Değer Vergisi	138.076	15.019	10,9	440.872	48.818	11,1	225,0
Özel Tüketim Vergisi	375.851	52.484	14,0	817.241	116.647	14,3	122,3
Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi	51.254	6.560	12,8	108.231	17.168	15,9	161,7
İthalde Alınan Katma Değer Vergisi	574.868	56.503	9,8	931.406	101.495	10,9	79,6
Damga Vergisi	39.979	4.840	12,1	85.500	8.914	10,4	84,2
Harçlar	77.147	12.799	16,6	133.864	18.247	13,6	42,6
Diğer	132.562	12.844	9,7	274.930	27.729	10,1	115,9
Vergi Dışı Gelirler	337.463	33.704	10,0	602.760	92.012	15,3	173,0
Özel Bütçeli İdarelerin Öz Gelirleri	19.624	6.646	33,9	37.134	14.885	40,1	124,0
Düzen. ve Denet. Kurumlarının Gelirleri	10.062	916	9,1	19.102	2.136	11,2	133,2

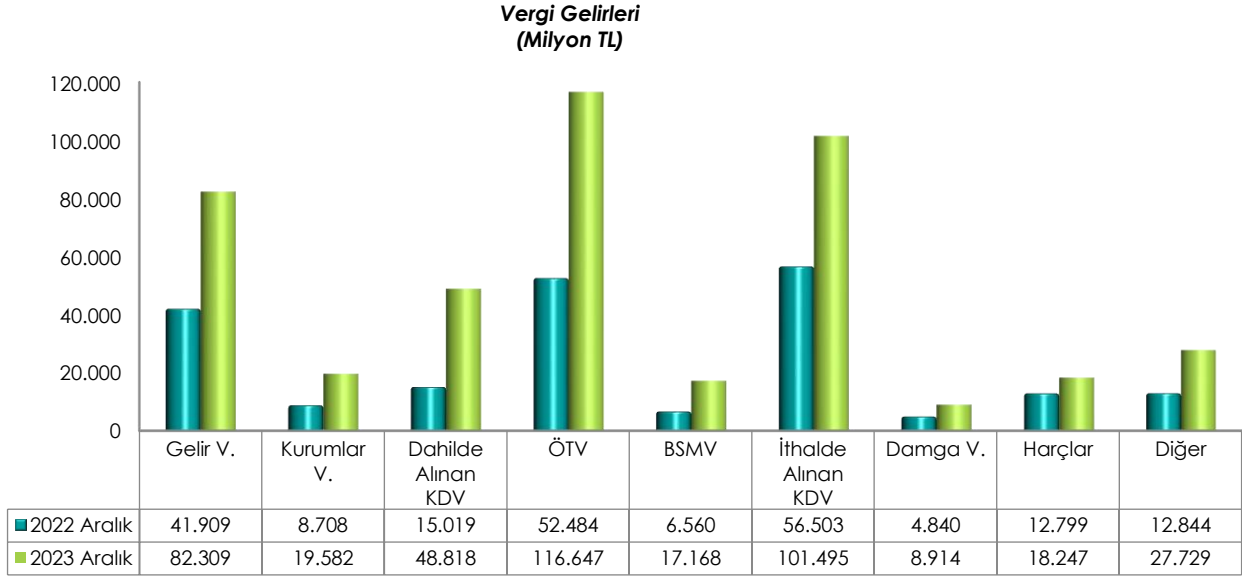
* 7414 sayılı Kanunla eklenen gelir tahminleri dahil.

** 7457 sayılı Kanunla eklenen gelir tahminleri dahil.

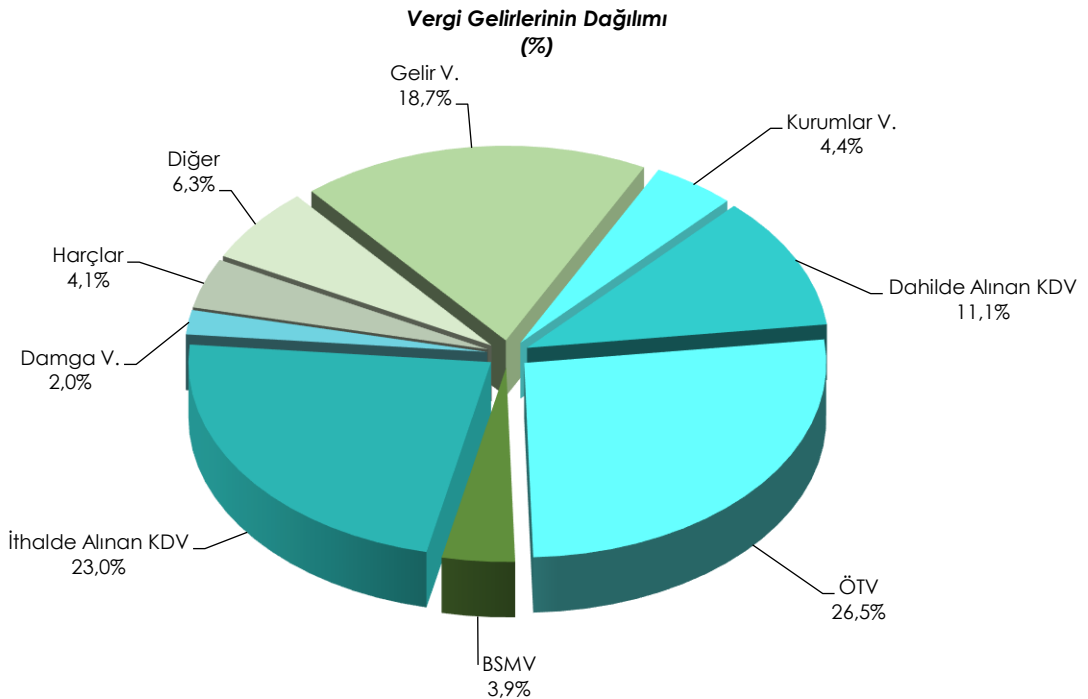
2022 yılı Aralık ayında bütçe gelirleri 252 milyar 931 milyon TL iken 2023 yılının aynı ayında yüzde 117,4 oranında artarak 549 milyar 945 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Bütçe tahminine göre bütçe gelirlerinin Aralık ayı gerçekleşme oranı 2022 yılında yüzde 9,9 iken 2023 yılında yüzde 11,2 olmuştur.

2023 yılı Aralık ayı vergi gelirleri tahsilatı geçen yılın aynı ayına göre yüzde 108,3 oranında artarak 440 milyar 911 milyon TL olmuştur. Vergi gelirlerinin bütçe tahminine göre gerçekleşme oranı ise 2022 yılında yüzde 9,7 iken 2023 yılında yüzde 10,3 olmuştur.

Aralık ayı vergi gelirlerinin bir önceki yıla göre kıyaslamasını gösteren grafik aşağıda yer almaktadır.

2023 yılı Aralık ayı vergi gelirlerinin dağılımına aşağıdaki grafikte yer verilmiştir.

2023 Yılı Ocak-Aralık Dönemi Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri

2023 yılı Ocak-Aralık döneminde merkezi yönetim bütçe giderleri 6 trilyon 585,5 milyar TL, bütçe gelirleri 5 trilyon 210,5 milyar TL ve bütçe açığı 1 trilyon 375 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Ayrıca, faiz dışı bütçe giderleri 5 trilyon 910,8 milyar TL ve faiz dışı açık ise 700,4 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

OCAK-ARALIK DÖNEMİ BÜTÇE GERÇEKLEŞMELERİ		(Milyon TL)
Bütçe Giderleri	6.585.456	
Faiz Dışı Giderler	5.910.841	
Bütçe Gelirleri	5.210.488	
Vergi Gelirleri	4.500.866	
Bütçe Dengesi	-1.374.968	
Faiz Dışı Denge	-700.353	

1- Bütçe Dengesi

2023 yılı Ocak-Aralık dönemi bütçe giderleri, bütçe gelirleri, bütçe dengesi ve faiz dışı denge gerçekleşmeleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

(Milyon TL)	2022			2023			2023/2022
	Bütçe*	Ocak-Aralık	Yüzde	Bütçe**	Ocak-Aralık	Yüzde	Değişim (%)
Bütçe Giderleri	2.831.472	2.942.748	103,9	5.589.085	6.585.456	117,8	123,8
Faiz Hariç Giderler	2.501.672	2.631.845	105,2	4.942.949	5.910.841	119,6	124,6
Faiz Giderleri	329.800	310.903	94,3	646.136	674.615	104,4	117,0
Bütçe Gelirleri	2.553.099	2.800.088	109,7	4.929.664	5.210.488	105,7	86,1
Vergi Gelirleri	2.185.950	2.353.438	107,7	4.270.668	4.500.866	105,4	91,2
Bütçe Dengesi	-278.374	-142.660	51,2	-659.421	-1.374.968	208,5	-863,8
Faiz Dışı Denge	51.426	168.243	327,2	-13.285	-700.353	5.271,8	-516,3

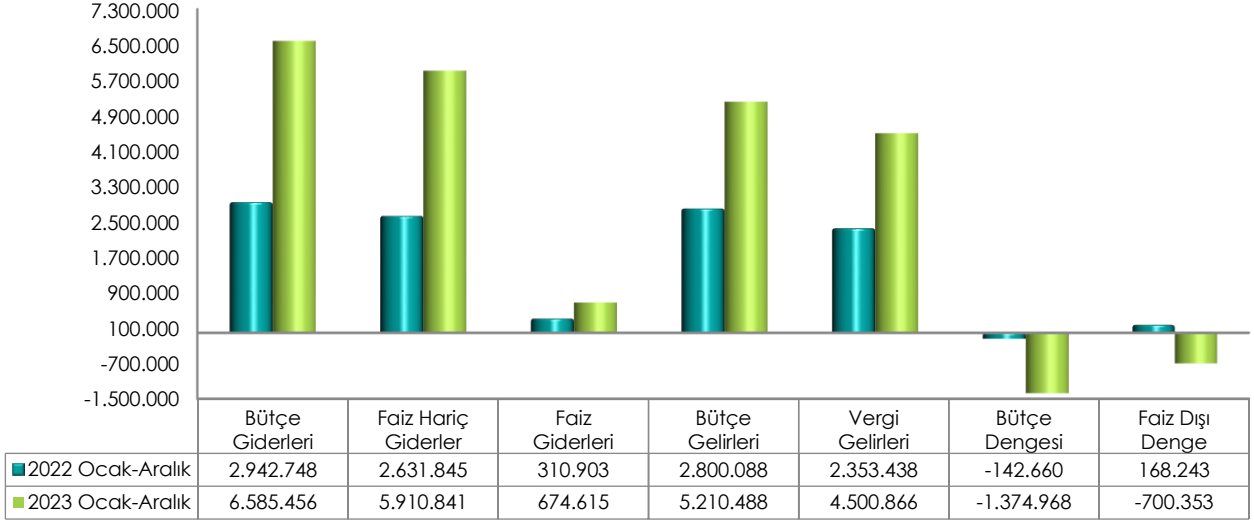
* 7414 sayılı Kanunla eklenen ödenek ve gelir tahminleri dahil.

** 7457 sayılı Kanunla eklenen ödenek ve gelir tahminleri dahil.

Merkezi yönetim bütçesi 2022 yılı Ocak-Aralık döneminde 142 milyar 660 milyon TL açık vermiş iken 2023 yılı Ocak-Aralık döneminde 1 trilyon 374 milyar 968 milyon TL açık vermiştir.

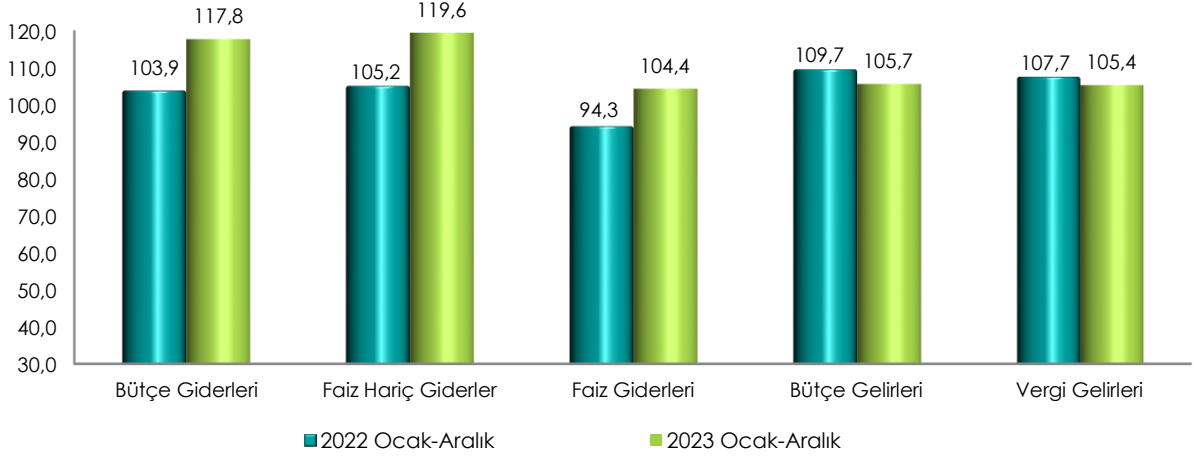
2022 yılı Ocak-Aralık döneminde 168 milyar 243 milyon TL faiz dışı fazla verilmiş iken 2023 yılı Ocak-Aralık döneminde 700 milyar 353 milyon TL faiz dışı açık verilmiştir.

Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri (Milyon TL)

Ocak-Aralık dönemi gerçekleştirmelerinin bütçe ödeneklerine göre gerçekleşme oranlarını gösteren grafik ise aşağıda yer almaktadır.

Merkezi Yönetim Bütçesi Gerçekleşme Oranları (%)

2- Bütçe Giderleri

Merkezi yönetim bütçe giderleri Ocak-Aralık dönemi itibarıyla 6 trilyon 585 milyar 456 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Faiz harcamaları 674 milyar 615 milyon TL, faiz hariç harcamalar ise 5 trilyon 910 milyar 841 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

Ekonomik sınıflandırma bazında bütçe gerçekleştirmeleri ise aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

(Milyon TL)	2022			2023			2023/2022
	Bütçe*	Ocak-Aralık	Yüzde	Bütçe**	Ocak-Aralık	Yüzde	Değişim (%)
Bütçe Giderleri	2.831.472	2.942.748	103,9	5.589.085	6.585.456	117,8	123,8
Faiz Hariç Giderler	2.501.672	2.631.845	105,2	4.942.949	5.910.841	119,6	124,6
Personel Giderleri	613.641	615.296	100,3	952.308	1.324.530	139,1	115,3
SGK Devlet Primi Giderleri	97.151	96.864	99,7	150.392	185.735	123,5	91,7
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	214.814	257.660	119,9	419.443	452.855	108,0	75,8
Cari Transferler	1.078.291	1.126.363	104,5	1.940.901	2.373.641	122,3	110,7
Sermaye Giderleri	206.348	276.896	134,2	383.278	542.997	141,7	96,1
Sermaye Transferleri	23.627	48.822	206,6	521.000	858.059	164,7	1.657,5
Borç Verme	201.623	209.944	104,1	410.410	173.025	42,2	-17,6
Faiz Giderleri	329.800	310.903	94,3	646.136	674.615	104,4	117,0
Yedek Ödenekler	66.177			165.216			

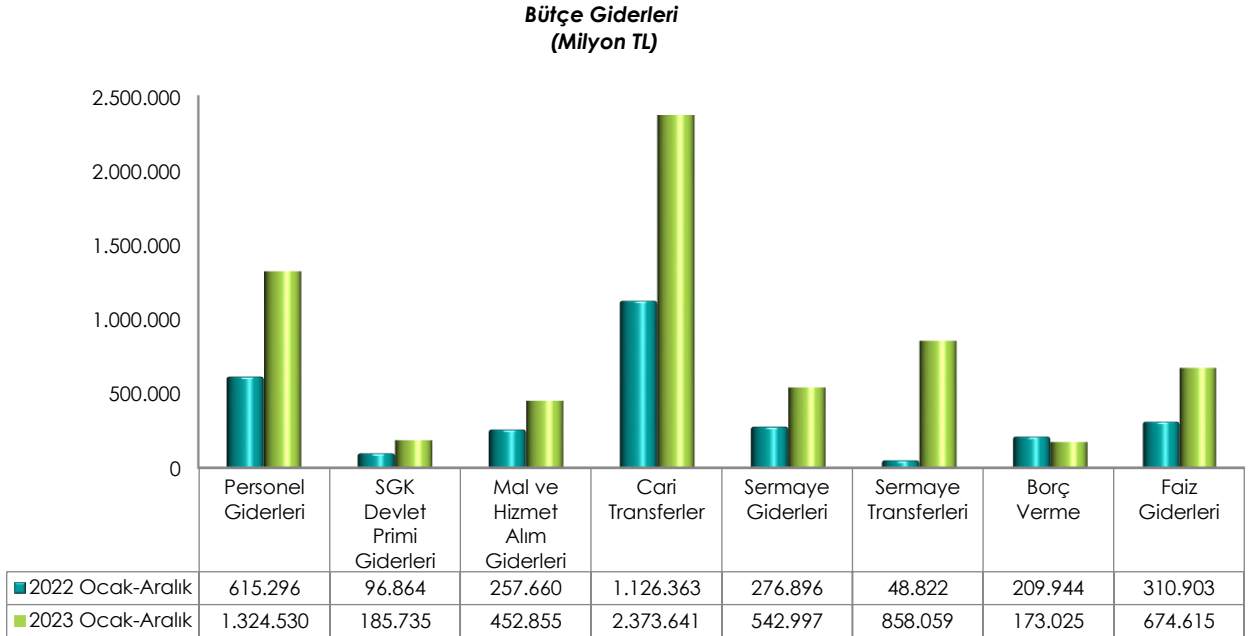
* 7414 sayılı Kanunla eklenen ödenekler dahil.

** 7457 sayılı Kanunla eklenen ödenekler dahil.

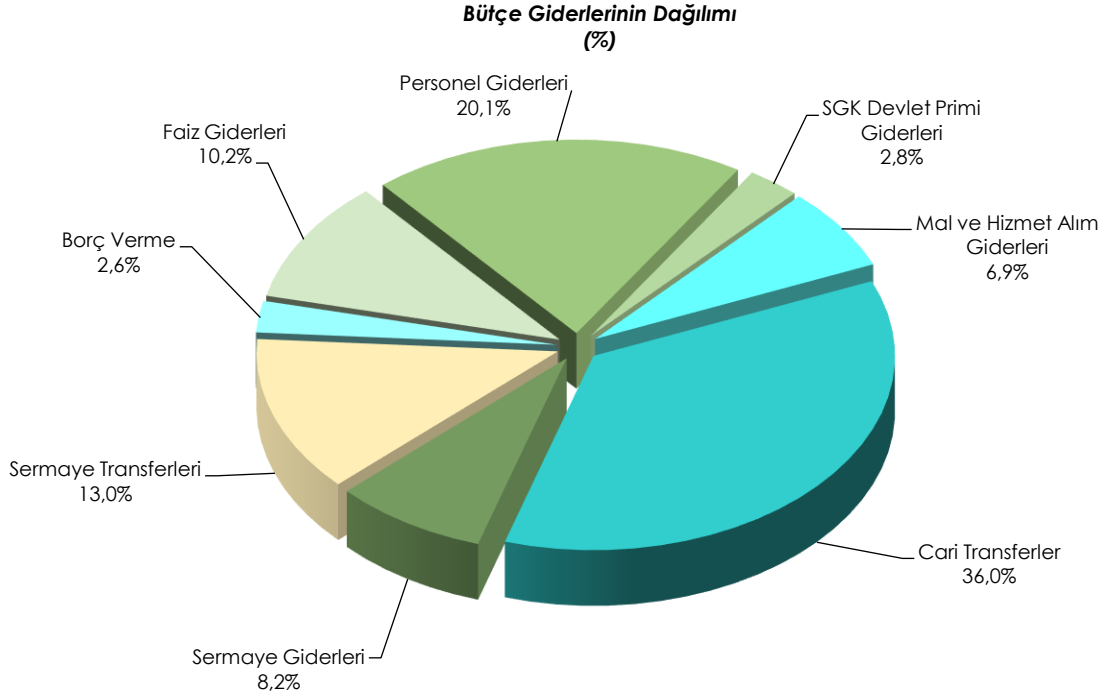
2023 yılı Ocak-Aralık döneminde merkezi yönetim bütçe giderleri geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 123,8 oranında artarak 6 trilyon 585 milyar 456 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

Faiz hariç bütçe giderleri geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 124,6 oranında artarak 5 trilyon 910 milyar 841 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

Ocak-Aralık dönemi bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırma bazında bir önceki yıla göre kıyaslamasını gösteren grafik aşağıda yer almaktadır.

2023 yılı Ocak-Aralık dönemi bütçe giderlerinin dağılımına ise aşağıdaki grafikte yer verilmiştir.

3- Bütçe Gelirleri

Merkezi yönetim bütçe gelirleri Ocak-Aralık dönemi itibarıyla 5 trilyon 210 milyar 488 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Vergi gelirleri 4 trilyon 500 milyar 866 milyon TL, genel bütçe vergi dışı gelirleri ise 596 milyar 279 milyon TL olmuştur.

2023 yılı Ocak-Aralık dönemi bütçe gelir gerçekleştirmeleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

(Milyon TL)	2022			2023			2023/2022
	Bütçe*	Ocak-Aralık	Yüzde	Bütçe**	Ocak-Aralık	Yüzde	Değişim (%)
Bütçe Gelirleri	2.553.099	2.800.088	109,7	4.929.664	5.210.488	105,7	86,1
Genel Bütçe Gelirleri	2.523.413	2.738.809	108,5	4.873.427	5.097.145	104,6	86,1
Vergi Gelirleri	2.185.950	2.353.438	107,7	4.270.668	4.500.866	105,4	91,2
Gelir Vergisi	308.454	356.464	115,6	696.394	694.014	99,7	94,7
Kurumlar Vergisi	487.760	507.454	104,0	782.230	786.314	100,5	55,0
Dahilde Alınan Katma Değer Vergisi	138.076	175.143	126,8	440.872	505.466	114,7	188,6
Özel Tüketim Vergisi	375.851	419.791	111,7	817.241	928.195	113,6	121,1
Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi	51.254	58.639	114,4	108.231	132.742	122,6	126,4
İthalde Alınan Katma Değer Vergisi	574.868	578.965	100,7	931.406	949.510	101,9	64,0
Damga Vergisi	39.979	41.945	104,9	85.500	82.592	96,6	96,9
Harçlar	77.147	76.774	99,5	133.864	129.556	96,8	68,7
Diğer	132.562	138.262	104,3	274.930	292.478	106,4	111,5
Vergi Dışı Gelirler	337.463	385.371	114,2	602.760	596.279	98,9	54,7
Özel Bütçeli İdarelerin Öz Gelirleri	19.624	48.430	246,8	37.134	88.172	237,4	82,1
Düzen. ve Denet. Kurumlarının Gelirleri	10.062	12.849	127,7	19.102	25.171	131,8	95,9

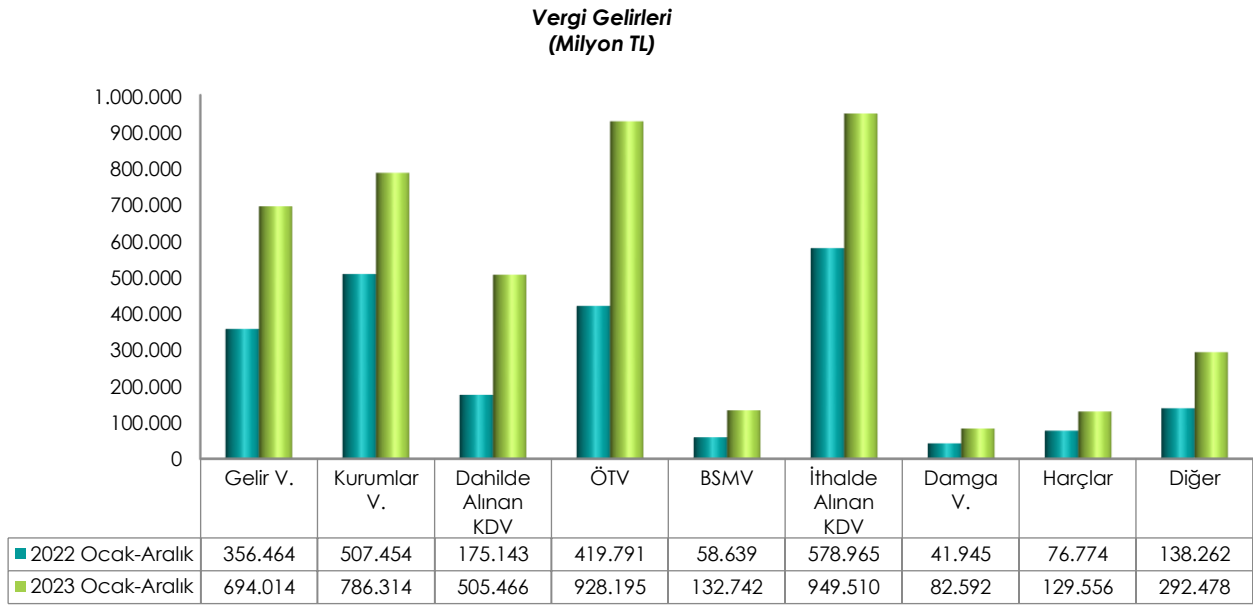
* 7414 sayılı Kanunla eklenen gelir tahminleri dahil.

** 7457 sayılı Kanunla eklenen gelir tahminleri dahil.

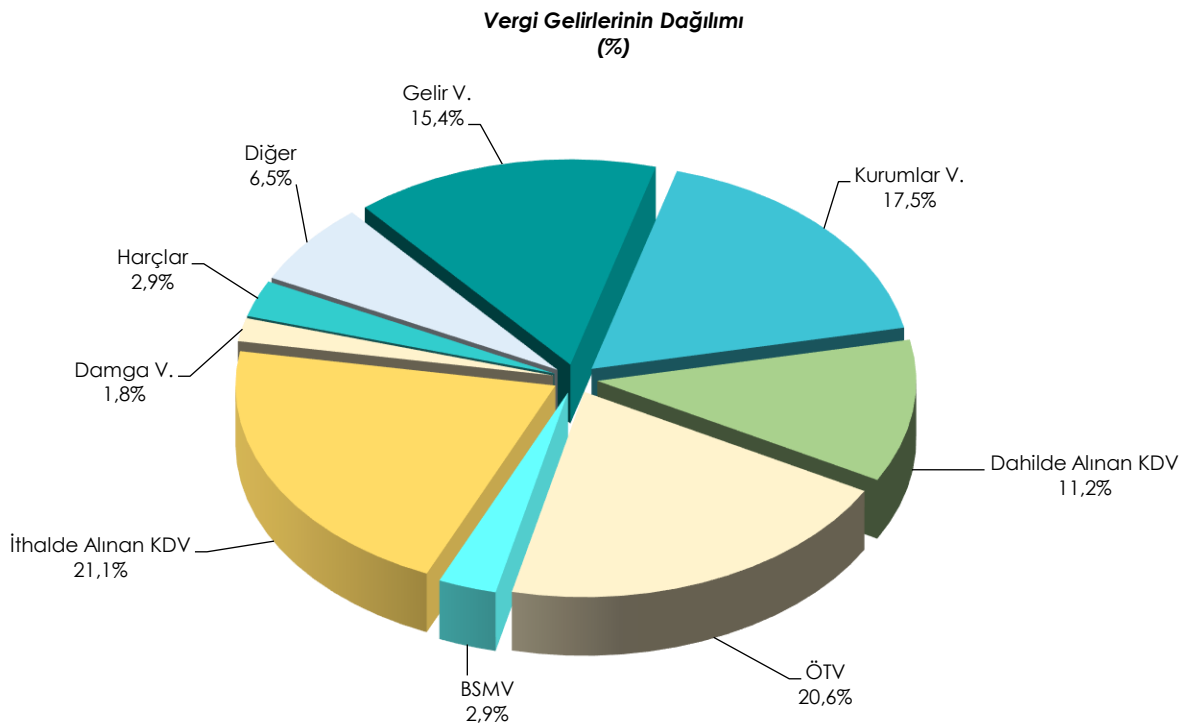
2022 yılı Ocak-Aralık döneminde bütçe gelirleri 2 trilyon 800 milyar 88 milyon TL iken 2023 yılının aynı döneminde yüzde 86,1 oranında artarak 5 trilyon 210 milyar 488 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

2023 yılı Ocak-Aralık dönemi vergi gelirleri tahsilatı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 91,2 oranında artarak 4 trilyon 500 milyar 866 milyon TL olmuştur.

Ocak-Aralık dönemi vergi gelirlerinin bir önceki yıla göre kıyaslamasını gösteren grafik aşağıda yer almaktadır.

2023 yılı Ocak-Aralık dönemi vergi gelirlerinin dağılımına aşağıdaki grafikte yer verilmiştir.

TANIMLAR

Bütçe: Belirli bir dönemdeki gelir ve gider tahminleri ile bunların uygulanmasına ilişkin hususları gösteren ve usulüne uygun olarak yürürlüğe konulan belgeyi,

Bütçe Dengesi: Bütçeye konulan harcama yetkisi (ödenek) çerçevesinde kamu idarelerince nakden veya mahsuben ödenen bütçe giderleri ile tahsil edilen bütçe gelirleri tutarları arasındaki farkı,

Bütçe Gelirleri: Kanunlarına dayanılarak toplanan vergi, resim, harç, fon kesintisi, pay veya benzeri gelirler, faiz, zam ve ceza gelirleri, taşınır ve taşınmazlardan elde edilen her türlü gelirler ile hizmet karşılığı elde edilen gelirler, borçlanma araçlarının primli satışı suretiyle elde edilen gelirler, sosyal güvenlik primi kesintileri, alınan bağış ve yardımlar ile diğer gelirleri,

Bütçe Giderleri: Kanunlarına dayanılarak yaptırılan iş, alınan mal ve hizmet bedelleri, sosyal güvenlik katkı payları, iç ve dış borç faizleri, borçlanma genel giderleri, borçlanma araçlarının iskontolu satışından doğan farklar, ekonomik, malî ve sosyal transferler, verilen bağış ve yardımlar ile diğer giderleri,

Cari Transferler: Sermaye birikimi hedeflemeyen ve cari nitelikli mal ve hizmet alımını finanse etmek amacıyla yapılan karşılıksız ödemeleri,

Düzenleyici ve Denetleyici Kurum Bütçesi: Özel kanunlarla kurul, kurum veya üst kurul şeklinde teşkilatlanan ve 5018 sayılı Kanuna ekli (III) sayılı cetvelde yer alan her bir düzenleyici ve denetleyici kurumun bütçesini,

Faiz Dışı Denge: Bütçe gelirleri toplamından faiz giderleri hariç bütçe giderleri toplamının çıkarılmasıyla bulunan dengeyi,

Genel Bütçe: Devlet tüzel kişiliğine dahil olan ve 5018 sayılı Kanuna ekli (I) sayılı cetvelde yer alan kamu idarelerinin bütçesini,

Merkezi Yönetim Bütçesi: 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (I), (II) ve (III) sayılı cetvellere yer alan kamu idarelerinin bütçelerini,

Sermaye Giderleri: Bütçe kanunları ile belirlenmiş asgari değeri aşan ve normal ömrü bir yıldan daha uzun olan mal ve hizmet alımlarını,

Sermaye Transferleri: Bina ve diğer inşaat işleri, ulaşım araçları, makineler, demirbaşlar gibi sermaye nitelikli harcamaların finansmanı amacıyla kişi ve kurumlara yapılan karşılıksız ödemeleri,

Özel Bütçe: Bir bakanlığa bağlı veya ilgili olarak belirli bir kamu hizmetini yürütmek üzere kurulan, gelir tahsis edilen, bu gelirlerden harcama yapma yetkisi verilen, kuruluş ve çalışma esasları özel kanunla düzenlenen ve 5018 sayılı Kanuna ekli (II) sayılı cetvelde yer alan her bir kamu idaresinin bütçesini,

Özgelirler: Kurumun faaliyeti sonucu elde edilen ve merkezi yönetim kapsamındaki başka bir birimden aktarılmayan gelir kalemlerini,

ifade etmektedir.

Merkezi Yönetim Aylık Bütçe Gerçekleşme Raporu Hazine ve Maliye Bakanlığı Kamu Mali Yönetim ve Dönüşüm Genel Müdürlüğü tarafından her ay yayımlanır.

Merkezi Yönetim Bütçe gider ve gelir gerçekleştirmelerinin ayrıntılı sonuçlarına Hazine ve Maliye Bakanlığının internet sitesinde yer alan "Merkezi Yönetim Bütçe İstatistikleri" sekmesinden ulaşılabilir. ¹

Hazine ve Maliye Bakanlığı

Devlet Mahallesi, Dikmen Caddesi, No: 12 PK: 06420

Çankaya / ANKARA

Görüş, öneri ve istekleriniz için:

Telefon numarası: (0312) 415-29-00

Mail adresi: butcepolitikasi@hmb.gov.tr

¹ Ayrıntılar için Bkz: <https://muhasabat.hmb.gov.tr/merkezi-yonetim-butce-istatistikleri>